

WILLIAM MAZ

DOSARUL BUCUREȘTI

Traducere din limba engleză de
MIHAELA SOFONEA

CORINT
FICTION

1

*Universitatea Harvard, Cambridge, Massachusetts
Decembrie 1989*

Profesorul Andrei Pincus a ieșit pe ușa din dos de la Harvard Faculty Club purtând haina altui bărbat. O alesese la întâmplare, așa cum fusese instruit, cu ochii închiși, luând prima haină pe care pusese mâna. Nu norocul era cel care îl făcea să aleagă haina altui bărbat. Știa că foarte puține femei care predau aici foloseau Faculty Club, fapt pe care îl deplângea cu regularitate. Haina era o canadiană scurtă, căptușită cu blană – în mod normal, nu ar fi purtat așa ceva nici mort. Prefera vechile paltoane negre din cașmir, în stil european, care îi treceau peste genunchii artritici.

Cu toate acestea, trebuia să recunoască, stilul acesta american era mai practic. Blana o făcea mai călduroasă decât haina lui, iar gluga, pe care și-o trăsese pe cap înaintea să părăsească clubul, îl proteja de vântul tăios. Coasta de Est era asaltată de un front de aer arctic de câteva zile, gerul mușcător făcându-i pe colegii săi să alerge de la o clădire la alta, pentru ca în cele din urmă să se cufunde în scaunele moi de piele roșie de la Faculty Club, cu un pahar de cidru fierbinte și o pipă, pentru a încheia ziua. Însă gluga

mai avea o calitate, și anume aceea că îi ascundea fața de ochii iscoditori, lucru care devenise o grijă esențială pentru el în ultima vreme. Avea să înapoieze haina dimineață, cu scuzele de rigoare.

Se purta de-a dreptul prostește și spera că nimeni, mai ales Agenția, nu va afla vreodată de purtarea lui. Și totuși, în ultima vreme simțise nevoia să revină la vechea lui îndeletnicire de spion. Era convins că era urmărit, deși nu văzuse niciun semn în sensul acesta. Pe vremuri, instinctele sale fuseseră legendare și învățase să se încreadă în ele. Însă asta se întâmpla cu decenii în urmă. În ultimii douăzeci de ani, tot ce fusese rugat să facă era să recruteze din când în când câte un bărbat sau o femeie de la Harvard pentru a doua cea mai veche meserie din lume. Era recunoscător pentru asta, căci știa că inima lui care îmbătrânea nu mai putea face față isprăvilor solicitante din tinerețe.

A înaintat pe poteca acoperită de zăpadă, care traversa curtea de la Harvard, ieșind pe străduțele lăturalnice din Cambridge, până când a ajuns la o casă veche, în stil colonial, locuința oferită de facultate, care îi fusese cămin în ultimii treizeci și patru de ani. Și-ar fi putut permite ceva mai mare, dar ce sens avea? Casa era plină de amintirile legate de iubita sa soție și să o părăsească ar fi însemnat să o abandoneze pe ea. În orice caz, acum părea prea mare și pustie. Și, cu premonițiile lui recente care îi spuneau că avea să se întâmple ceva cumplit, locuința era aproape înfricoșătoare. În ciuda acestui fapt, a decis că, dacă trebuia să moară, va muri aici, în spațiul acesta familiar, în care el și draga lui soție, care îi fusese alături cincizeci și doi de ani, fuseseră atât de fericiți.

Nu se gândise niciodată că va fi așa de norocos, că America va primi un evreu din România cu brațele atât de

deschise. Oferindu-i un post de profesor titular la Harvard, pe deasupra. Da, preda una dintre acele limbi estice obscure, de care nu auzise nimeni și, da, câștiga mai puțin decât ar fi câștigat într-una dintre corporațiile acelea internaționale care făceau afaceri în România. Dar nu exista decât un singur Harvard în lume și făcea parte din el.

A urcat treptele de lemn spre casă și a descuiat ușa. Pentru o clipă, i s-a părut că a fost întâmpinat de o adiere caldă, cu iz de mâncare, sarmalele sau celebrul șnițel al soției sale. A auzit televizorul, pe care îl lăsa permanent pornit, fie că era acasă sau nu. Îi dădea senzația că făcea parte din lume, că se afla printre prietenii pe care își dorea să-i aibă, dar pe care știa că nu-i va avea niciodată. Când a aprins lumina, i s-a părut că o vede pe soția sa stând pe canapea, uitându-se la reluarea serialului *Perry Mason* și încercând să identifice cine era criminalul. A clipit de câteva ori, iar soția lui s-a metamorfozat într-un bărbat îmbrăcat cu o haină neagră, care purta mănuși. Fuma o țigară și scruma într-un pahar de apă.

— Intră, domnule profesor, și încălzește-te. E-un ger de crapă pietrele.

Bărbatul vorbea în română de parcă ar fi fost limba lui maternă.

Pincus a rămas înlemnit, șocat, însă totuși nu surprins. Instinctele sale îl avertizaseră și iată. Brațul lung al Securității, coșmarul său, ajunsese până în America.

Bărbatul a dat drumul chiștocului țigării în pahar și s-a ridicat. Era slab și înalt, în jur de cincizeci și ceva de ani, cu păr grizonant. Avea figura osoasă, pielea întinsă, însă străbătută de riduri nu foarte adânci. Un colecționar de suflete, hârșit și experimentat.

— Ce e cu haina pe care o porți? Arăți ridicol în ea.

— De ce ai venit după mine? a întrebat Pincus în română, apoi s-a lăsat pe canapea, simțind o durere în genunchi când i-a îndoit.

— Roata se întoarce, domnule profesor, a spus bărbatul, proțâpindu-se deasupra lui. De ani de zile faci valuri, duci o propagandă falsă împotriva țării tale, scrii articole, ții discursuri. Ba ai devenit și membru al unui comitet de la Casa Albă și îți răspândești minciunile murdare la cel mai înalt nivel din guvernul american.

— Nu fac decât să enunț faptele, a răspuns Pincus, deși știa că bărbatul nu era interesat de fapte.

— Ai fost condamnat pentru trădare, *in absentia*, a continuat bărbatul, și știm cu toții care este pedeapsa.

Omul a ridicat o sticlă de țuică, rachiul românesc de prune, pe care Pincus o ținea în dulăpior, și i-a turnat un pahar profesorului. Apoi și-a luat paharul, din care băuse jumătate, și l-a ridicat.

— Noroc! Bea cu mine ultimul tău pahar de țuică, să îți minte țara pe care ai trădat-o.

— Voi sunteți trădătorii, tu și ceilalți criminali care au dus de răpă țara noastră cândva frumoasă. Pincus a dat țuica pe gât, apoi a trântit paharul de masă. Mii de oameni uciși și înfometați, și pentru ce? Veți ajunge în coșul de gunoi al istoriei, ca niște mârșavi ce sunteți.

Bărbatul a râs.

— Ești un orator talentat. Nu înțeleg de ce nu am avut grijă de tine mai devreme.

— De ce acum, atunci? a întrebat Pincus. Nu contează dacă trăiesc sau mor. Sunteți terminați oricum.

— Nu facem decât să punem lucrurile cap la cap, profesore.

— Vrei informații, asta e? Spune-mi ce vrei.

— Nu sunt interesat de nicio informație. Sunt aici doar pentru a face dreptate. Nu mă pot baza pe Dumnezeu pentru asta.

— Sunt bani, a spus Pincus, iar în voce îi răzbătea o undă de speranță. America înoată în ei. Îți pot obține oricât de mulți vrei: un milion, două milioane? Nu trebuie să faci nimic, doar să pleci și să raportezi că ți-ai îndeplinit misiunea. Voi dispărea pur și simplu. Nu îmi vei mai vedea fața niciodată.

— Ce să fac cu toți acei dolari? a râs omul. Dacă încerc să îi cheltuiesc în Occident, vor afla și mă vor doborî.

A clătinat din cap.

— Atunci fă ce vrei cu mine, a spus Pincus. Dar sufletul îți va clocoti în iad, dacă Dumnezeu împarte vreun dram de dreptate.

— Blestemat să fie Dumnezeu și blestemat să-mi fie sufletul, s-a răstit bărbatul cel înalt, așezând paharul pe masă, apoi a scos ceva din buzunarul sacoului.

Pincus a avut nevoie de un moment ca să-și dea seama că era o seringă cu un ac lung. „Bun. Moartea va fi rapidă.” Într-o clipă va fi cu draga sa soție care, acum își dădea seama, era unde tânjise și el să fie încă de la moartea ei.

Cu o mișcare rapidă, bărbatul l-a apucat pe Pincus de părul alb, i-a tras capul pe spate și i-a înfipt acul lung într-o nară. A simțit o durere ascuțită, apoi, undeva în capul lui, a izbucnit un incendiu. În câteva secunde, mușchii din tot corpul au început să i se contracte, părând că fiecare fibră musculară zvâcnește și forfotește, una câte una, ca viermii. Apoi totul s-a oprit. Brațele și picioarele i s-au relaxat, urmate de pectorali și, în cele din urmă, de diafragmă. S-a prăbușit pe

pernele moi, încă treaz și conștient, însă incapabil să respire. L-a văzut pe bărbat stând deasupra lui, zâmbind, așteptând. A încercat să-și calmeze mintea, să nu intre în panică. I-a trecut prin minte un crâmpei din coșmarurile din copilărie, când se trezea parțial paralizat, dar acum era mai rău, mult mai rău. Mintea lui urla după aer, dar corpul nu răspundea. O voce din capul său a început să râdă. „Voi fi găsit mort în haina asta stupidă, până la urmă.” După care l-a cuprins un val de panică, mintea i s-a precipitat, strigând. „Asta e tot? Sfârșitul? Te rog, Doamne, să fie rapid.”

Iar apoi, ca și când rugăciunile i-ar fi fost ascultate, s-a așternut tăcerea. A simțit cum plutește, și-a văzut soția, tânără din nou, așa cum fusese când se întâlniseră, zâmbindu-i și întâmpinându-l cu brațele deschise.

2

New York City
Decembrie 1989

Nu ar fi fost tocmai adevărat să spui că era o zi normală de decembrie. Da, obișnuita pudră de zăpadă acoperea iarba din Central Park. Iar ochiurile de gheață de pe trotuar îl făceau pe Bill Hefflin să alunece și era cât pe-acți să cadă. Și, da, își făcea obișnuita plimbare matinală în apropiere de Metropolitan Museum, pe lângă un șir de bănci vopsite în verde, cu plăcuțe de alamă care onorau donatorii cu dare de mână. Și, da, obișnuita undă de nostalgie îl însoțea în această plimbare matinală. Central Park îi amintea de un parc similar din București, România, numit Parcul Cișmigiu. Acolo, cu douăzeci de ani în urmă, pe când avea opt ani, o însoțise pe Pușa, prima și cea mai adevărată dragoste a lui, pe niște alei asemănătoare.

Însă parcului îi lipsea un element esențial totuși: strania aromă a unei anumite plante pe care nu reușise să o mai găsească în niciun alt parc, în afară de Cișmigiu. În orice caz, Central Park era îndeajuns de aproape, încât să aleagă un apartament la doar o stradă distanță, ca să

se poate preface, cel puțin câteva minute în fiecare dimineață, că era înapoi în orașul în care se născuse, locul în care fusese cel mai fericit.

Deși avea aceeași rutină de ani întregi, anumite semne, misive cerești, prevesteau acum o zi a realinierii, poate chiar fatidică.

În primul rând, o pisică neagră, care stătea pe marginea potecii, s-a decis să-i taie calea, exact când se apropia. Ce făcea o pisică afară la -7 grade? Și care erau șansele să fie complet neagră? Instructorii de la Fermă¹ îl învățaseră asta – în domeniul său, nu existau coincidențe. Tanti Bobo, o țigancă bătrână, îi insuflase aceeași lecție la vârsta de șase ani. Pisica îl așteptase exact pe el, asta era clar.

În al doilea rând, bubuitul tunetului s-a auzit tocmai când ajungea la un anumit copac, un semnal sonor cât se poate de clar, ca să se asigure că nu rata semnul alb făcut cu creta pe scoarța încrețită, semn care nu fusese acolo cu o dimineață înainte. În momentul în care l-a văzut, a simțit o gheară în piept, un amestec de entuziasm și groază. Aceste scrijelituri apăreau doar de trei sau patru ori pe an, nicio dată însoțite de astfel de avertismente crunte. Semnul cu creta era făcut pe diagonală, pornind din stânga sus până în dreapta jos, ceea ce însemna că pachetul urma să se găsească sub cel de-al nouălea copac, numărând de la a doua bancă de pe dreapta.

A șters urma de cretă cu o mână de zăpadă, apoi a mers nonșalant mai departe, numărând băncile și apoi copacii, după care i-a mai numărat de două ori. Când a fost convins că a ajuns la copacul potrivit, s-a oprit să se asigure că

¹ „Ferma” („The Farm”) este denumirea sub care este cunoscut Camp Peary, centrul de pregătire a agenților operativi din CIA (n. red.).

nimeni altcineva, în afară de el și de pisica neagră, nu era îndeajuns de nebun pentru a se plimba prin parc pe un asemenea ger. A zărit un cuplu înaintând pe potecă, mână în mână, și a simțit că îi tresaltă inima. Cuplul acela ar fi putut fi el și Pușa. A alungat gândul, văzând o altă siluetă la vreo treizeci și ceva de metri, un bărbat cu barbă, care purta o căciulă ponosită de lână, o haină veche și cizme scâlciate, împingând un cărucior plin cu boccele, toate bunurile sale lumești. Un om fără adăpost.

A așteptat să treacă perechea, apoi s-a hotărât să îl ignore pe omul fără adăpost. A îngenuncheat în stânga copacului, a îndepărtat bruma de zăpadă de pe pământ și a început să sape cu cheia apartamentului. Pământul era înghețat și s-a rănit la mână săpând. De ce nu putea fi ascunzătoarea la interior? Într-o bibliotecă, poate, sau o cafenea. Chiar și o stație de metrou ar fi mai caldă decât Central Park în decembrie.

Însă a găsit în cele din urmă – „țepușa”¹ –, exact unde trebuia să fie. A dezgropat-o iute, a așezat pământul la loc, l-a acoperit cu puțină zăpadă și a plecat.

Pe cărarea care ducea spre Fifth Avenue, a scos țepușa din buzunar și a examinat-o. Era la fel ca acelea dinainte: un tub ascuțit de zece centimetri, gol pe dinăuntru, din metal întunecat, pe care era gravat logoul companiei – Gunne Metal Co. – și numărul modelului. Langley încercase cândva să vadă de unde provine, irosind luni întregi pe urma unor piste false, doar ca să descopere că nu exista nicio Gunne Metal Company nicăieri în lume, care să producă tuburi

¹ Dispozitiv folosit în spionaj, având forma unui tub ascuțit la vârf, în care erau puse mesaje, microfilme etc., apoi era înfipț în pământ sau ascuns într-o albie (n. tr.).

goale pe dinăuntru. Logoul și numărul de identificare erau menite să îi facă pe deșteptii de la Langley să se învârtă în jurul cozii.

Boris avea simțul umorului.

Hefflin a deșurubat capacul dispozitivului și i-a golit conținutul în mână. A fost surprins să nu dea peste obișnuita rolă de microfilm, ci peste o singură bucată de hârtie. Pe ea se afla un mesaj, scris de mână: „Vasili, trebuie să vii la București pentru a crea istorie. Timpul este vital.” Sub acest rând erau instrucțiuni. „Stai la Athénée Palace, unde te voi suna eu. Voi spune: «Haide să bem o vodcă.» Tu vei răspunde: «În locul obișnuit?» Dacă răspund da, înseamnă într-o oră la barul Butoiul Roșu. Dacă spun nu, înseamnă la cafeneaua de la Gara de Nord.”

Hefflin s-a oprit în mijlocul aleii și a recitat mesajul. Un vârtej de emoții contradictorii îi răscolea mintea. Pentru el, București însemna copilăria sa, paradisul său pierdut, cel puțin așa cum și-l imagina el, amestecat cu durerea dragostei și inocenței dispărute, a chinurilor care urmașeră și începutul unei vieți noi și dificile. Ce dracu' făcea un agent rus ca Boris în București? Și de ce îi cerea să meargă acolo? Nu contează. Nu avea în niciun caz de gând să se întoarcă la București pentru a-și dezgropa trecutul, indiferent ce voia Boris.

Când a ajuns la biroul său din Centrul Clandestin al CIA, aflat la etajul al paisprezecelea într-un zgârie-nori oarecare de pe Third Avenue, îl aștepta un mesaj pe computer. În timp ce se așeza la birou, a simțit aceeași gheară în piept pe care o simțise mai devreme în dimineața aceea. Și-a dat seama că ziua nu era încă pregătită să revină la normal, că pisica neagră insista acum să continue să-și adeverească

profeția. A blestemat firea superstițioasă pe care o căpătase în copilărie, de la țigancă aceea din București.

Mesajul era de la Dan Gorski, superiorul său: „Profesorul Andrei Pincus a fost găsit mort în dimineața aceasta, în locuința sa de la Harvard. Era mort de două zile, se pare. Așteptăm autopsia, dar cauzele par să fie naturale. Nu el este cel care te-a recrutat inițial? Condoleanțe, dacă da.”